

Az igazság kedvéért

(Magyar Est Szegeden)

Lányi Akos barátunk a polgári életszemlélet s a polgári kultúra híve. E megállapítás indiszkréciónak lenne, ha nem függne össze egy közösségi ügygel: a szegedi egyetemi és főiskolai ifjúság áldozócsüdtörtéki Magyar Estjével.

Lányi Akos véleményt mondott a Magyar Estről a „FORUM” júniusi számában s sajnos, túlságosan szubjektívet: belevitte — bizonyára akaratlanul s nem rosszhiszeműen — nem a „pesti” szemléletét (hiszen a népiség mint kultúrszemlélet nem „vidéki”), hanem a saját egyéni, kispolgári „megnemértését.”

Lányi Akosnak sokkal több jóindulattal kellett volna néznie a szegediek erőfeszítéseit, ha pedig erre nem képes, inkább hallgatnia kellett volna. De így, igazolta a régi cinizmust: ha valamihez nem értesz, írd róla könyvet vagy legalábbis cikket!

Rosszul tennénk, ha azt állítanánk, hogy az előadás a legjobban sikerült. Szó sincs róla: voltak hibák a rendezésben is. Mégis megértést kérünk: sem a színház nem a mienk, s így a díszletekkel sem rendelkezünk; sem nem mi tehetünk arról, hogy a kultuszminiszterné kívánságára a színház előtte opéra-részletet játszott, agyonütve nemcsak a mi műsorunk hangulatát, hanem kerekességét is. Aki tudja, mit jelent előadás előtt félórával műsorból törölni, egyezkedni, veszekedni — mások miatt — az nem lesz olyan igényes, mint Lányi Akos. Elismerjük, voltak hibák a műsorszámok előadásában is. (Pl. a vásárhelyi táncosokat kísérő kar nem tanult össze.) De:

Kissé túlzottnak érezzük Lányi Akos esztétikai kinyilatkoztatását, amely szerint nem dicsérheti a szereplők képességeit sem s csupán egyetlen kivételt hajlandó tenni. Beszámolójában semmit sem szól Bálint Sándor hírneves néprajztudósunk klasszikus bevezetőjéről, mellyel a népi kultúra lényegét és örök jelentőségét tárta föl (ez úgy látszik, idegen volt Lányi Akosnak), semmit a Morva Zsuzsa szavalta Gellért Sándor-versről, semmit Kabódi Sándor Veres Péter-verséről. Pedig ezek igényesebb kritikusok előtt is kifogástalanok és ízlésesen válogatottak voltak. S ha Dávid Ida szegedvidéki népdalai kíséret nélkül kissé furcsán hatottak (különösen azoknak, akik a dzsessz harsogása melletti énekhez szoktak s még nem hallottak parasztasszonyt zene nélkül dalolni), szépségük és sajátos alföldi ízük érezhető volt. Még jobban ezt mondhatnók Papp Gizella pompás megjátszásáról: Móricz Zsigmond „A szegedi kufa” című nagyszerű elbeszéléséről. Ha szabad ezt mondani: ez volt az Est csúcspontja.

Nem tudjuk, mi nem tetszett a Muharay-földolgozta Szép Ilona balladájában, sem, de örülünk, hogy az (egyébként már eléggé megszokott, elcsépelet) Körmives Kelemenné legalább tetszett. Viszont nagyon csodálkozunk, hogy Lányi Akosnak szava sincs dr. Szeghy Endre főiskolai tanár vezényletével szerepelt Főiskolai Kamarakórusunk kitűnő műsorához, és Majláth Máriának, a Nemzeti Színház művésznőjének feltűnően jól átélt székely balladájához.

Látta Lányi Akos, mint bentfentes, kulisszatitkainkat, nehézségeinket s ezt kihasználva akar általánosítani. Nos, amellet, hogy voltak hibák, biztosíthatjuk, hogy nemcsak az átlagos néző, hanem az igényes kritikus is „megnyugtató érzésekkel” távozott.

Hosszasan kellett beszámolnunk, mert nemcsak egy téves vádat kellett eloszlatnunk, hanem egy elmulasztott ismertetést is kellett adnunk. Hisszük, hogy nemcsak mi, hanem mindazok a jóindulatú és népi ízlésű nézőink így vélekszenek, akik elől Lányi Akos — mint ehhez laikus — illetéktelenül elvette a szót.

(barek)

KÖVESDI LÁSZLÓ:

SZEGEDI PANOPTIKUM

Mintha Pompei lávaburka földhöz szögezte volna lábuk, oly némák s merevek e furcsa üveges szemű viaszbabuk.

Az asztalnál a gazda, Halvány, nagy homlokán a gond-örökség, és a bűboscemence alján fiú ringatja el kisöccsét.

Ölelni sohse pezsg a vérök és nem tudják, hogy mik a tettek, virrasztanak, mint rég nem élők, akik meghalni elfeledtek.

Kezében imakönyv s virágok: az asszony épp templomba készül... Jaj, mit vétettek, hogy ily átok jutott ki nekik büntetésül?

Az idő kint rohan, de itt benn az ő órák sohsem ütnek — egy vád meredt még szemeikben: örök rabjai végzetüknek.

Munkaközösségeink

Magyarságismereti Munkaközösség.

Célja a szaktudományok magyar, azon belül alföldi, vagy éppen szegedi szemléletű művelése, a magyar néptudomány (hungarológia) kitelebélyesítése. Tagjai azok a népi érdeklődésű fiatalok, akik a népiséget nemcsak mint társadalmi mozgalmat, politikai fölfogást és kulturális (művészi) látásmódot vállalják, hanem — egyetemi vagy főiskolai hallgatók lévén — tudományos alapjait igyekeznek igazolni, kutatni, ismerni és terjeszteni. A munkaközösség tagjai két vonalon dolgoznak: tanulmányaikat az egyetemen (intézetekben) úgy folytatják, hogy az egyúttal az alföldi táj- és népkutatást is előbbre vigye, (ilyen vonatkozású szemináriumi munkákat, szakdolgozatokat, doktori disszertációkat készítenek stb.), azonkívül pedig a munkaközösség résztvesz mint tanyai agrársettlemment az Egyetemi Szociális Telep munkájában s önálló szociográfiai, néprajzi stb. adatgyűjtést végez. A nyelvész néprajzi, történész népiség- és településtörténeti, a jogász népi jogi, statisztikai, társadalmi, gazdasági, stb. gyűjtést végez; a gyógyszerész a népi füvességgel, az orvos közegészségüggyel, népi orvoslással foglalkozik stb.

A munka fázisai a következők: A) Belső vonalon a) könyvtári munka: az illető szakterületre vonatkozó eddigi irodalom földolgozása és egy összefogó tanulmányban való summázása; b) heti összejövetelek, kölcsönös beszámolók, könyv- és folyóirat-ismertetések, előadások; c) kutató munka a tanyákon és falvakban (évközben az Egyetemi Szociális Telep keretében, nyáron egy önálló kététhetes kutatótábor). B) Külső munkánk a) népszerűsítő, tudományterjesztő alkalmi előadások szabadművelődési előadásorozatok falvakon, tanyaközpontokban stb.); b) alkalmi folyóiratközlések és c) a kététhetes kutatótábor anyagát publikáló, egységes faluképet (Tápé?) több szempontból megrajzoló monográfia. Ez utóbbi a végső cél: ha ez sikerül, a munkaközösség komoly hivatást teljesített.

A munkaközösség kapcsolatot tart az egyetem és főiskola egyes tanszékeivel, intézeteivel, az Egyetemi Szociális Teleppel, az Alföldi Tudományos Intézettel, a Szegedi Alföldkutató Bizottsággal, a budapesti Magyarságtudományi Intézettel és a Táj- és Népkutató Intézettel. Utánpótlás céljából támogatja a középiskolás önképzőkörök népi csoportjait.

Színjátékos Munkaközösség.

Országszerte híres volt Szent-Györgyi Albert rektorsága idején Sík Sándor tanárelnöksége alatt, a Paku Imre, Horváth István, Szász Károly vezette Egyetemi Színjátékos Társaság. 1941-ben országos sikerrel adták elő Szegeden és Kolozsvárott Shakespeare Hamletjét.

A mi Színjátékos Munkaközösségünk az ő hagyományukat akarja folytatni: fölújítani az iskolai színjátszást, fölhasználni az ifjúság játékösztönét s megmutatni, hogyan képzeljük el mi a magyar színházat. Munkatervünk a szükséghez alkalmazkodik: hivatásunk, hogy a magyar drámákat terjesszük elsősorban: Tamási, Móricz, Sárközi, Németh László, Asztalos, Darvas műveit s fölújítsuk a régi magyar iskoladrámákat; színre vigyük a magyar nép színjátékszerű hagyományát, a Muharay-földolgozásokat és Volly gyűjtését. De nemcsak a népi kultúrát, hanem — megfelelő arányban — a klasszikus hagyomány műveit is be akarjuk mutatni.

Mi kell ehhez? Tízegynéhány lelkes diák, aki kedvet és tehetőséget érez a játékhoz s van ideje tanulmányain kívül ezzel is foglalkozni. Ha akad ilyen: a szegedi egyetemi és főiskolai ifjúság ismét példát mutathat.

Munkánk színhelye nemcsak a város, hanem főképpen — a szegedvidéki szabadművelődés szolgálatában állva — a környékbeli falvak és tanyaközpontok.

A Szépművészeti Szemináriumi

kicsiny, de lelkes multra tekint vissza. A lelkesedés azonban mindig csak egyeseket fűtött, ezért lett a multja kicsiny, ezért maradtak illúziók a tervek. Nem merem most újra kezdeni a tervezgetést. Különbösen sem lehet mereven kijelölni munkánk célját. A szépművészet fogalmának határai igen tágak, sokszor alkalmoszerűek, nem szeretnénk megállítani az önállóan barangolót. Egyébként is minden attól függ, mennyien leszünk a startnál. Ha többen, úgy kijelölhetünk nagyszerű kereteket és gondoskodhatunk arról, hogy a jövő viszont széles és még lelkesebb legyen. Ha nem, úgy magányosan megint csak barangolni lehet...

Egyetemi misék

vasárnaponként

9 órakor a jezsuitáknál

